

Sag C-228/20

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

2. juni 2020

Forelæggende ret:

Niedersächsisches Finanzgericht (Tyskland)

Afgørelse af:

2. marts 2020

Sagsøger:

I GmbH

Sagsøgte:

Finanzamt H

Niedersächsisches Finanzgericht

Kendelse

[Udelades]

I sagen

I GmbH, [udelades]

– sagsøger –

[Udelades]

mod

Finanzamt H

– sagsøgte –

vedrørende moms i perioden 2009 – 2012

har Niedersächsisches Finanzgericht (domstolen i skatte- og afgiftsretlige sager i Niedersachsen) – 5. Afdeling – den 2. marts 2020

afsagt følgende kendelse:

I. Den Europæiske Unions Domstol forelægges følgende præjudicielle spørgsmål:

1. Er § 4, nr. 14, litra b), i Umsatzsteuergesetz (den tyske momslov, herefter »UStG«) forenelig med artikel 132, stk. 1, litra b), i Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem (herefter »direktiv 2006/112/EF«), for så vidt som momsfrigørelse for hospitaler, der ikke er offentligretlige organer, knyttes til en betingelse om, at hospitalerne er godkendt i henhold til § 108 i Sozialgesetzbuch V (femte bog i den tyske lov om social sikring, herefter »SGB V«)? **[Org. s. 2]**

2. Såfremt det første spørgsmål skal besvares benægtende: Under hvilke betingelser udføres privatretlige sygehuses hospitalsbehandling »under sociale betingelser svarende til« dem, der gælder for hospitalsbehandling, der udføres af offentligretlige organer som omhandlet i artikel 132, stk. 1, litra b), i direktiv 2006/112/EF?

II. Sagen udsættes, indtil Den Europæiske Unions Domstol har truffet afgørelse.

Præmisser

I.

Det er omtvistet, om transaktioner hidrørende fra drift af et hospital er fritaget for moms i henhold til UStG's § 4, nr. 14, eller artikel 132, stk. 1, litra b), i direktiv 2006/112/EF.

Sagsøgeren (herefter også »selskabet« eller »selskabet I GmbH«), et kapitalselskab, hvis retlige form er et GmbH, blev stiftet i [... årstal]. Stifteren, prof. dr. [...], der desuden er »ärztlicher Direktor« (deltager i hospitalsledelsen som repræsentant for overlægerne på hospitalet), ejede i første omgang 51% af anparterne i selskabet; siden kapitalforhøjelsen i [...] (og dermed i den omtvistede periode fra 2009-2012) har hans kapitalandel udgjort 13,33%. I de omtvistede år var de øvrige selskabsdeltagere K GmbH, B GmbH, Beteiligungskapital H GmbH & Co. KG og i første omgang desuden [...] AG; sidstnævntes andele i selskabet I GmbH blev senere overtaget af K GmbH. Ledelsen af selskabet I GmbH varetages af K GmbH.

I henhold til § 2 i vedtægterne for selskabet I GmbH er selskabsformålet planlægning, oprettelse og drift af et [...] i [...], der skal tilbyde alle områder inden for [...] neurologi. Selskabet udfører hospitalsydelser som omhandlet i henholdsvis § 2 i Bundespflegesatzverordnung (den tyske forbundsforordning om plejesatser,

herefter »BPfIV«) og § 2 i Krankenhausfinanzierungsgesetz (den tyske lov om finansiering af hospitaler, herefter »KHG«). Driften er statsanerkendt i henhold til § 30 i Gewerbeordnung (den tyske næringslov, »GewO«). Selskabet er dog ikke et såkaldt »Plankrankenhaus« i henhold til SGB V's § 108, nr. 2 – eftersom det ikke er opført i delstaten Niedersachsens »Krankenhausbedarfsplan« (oversigt over antallet af hospitaler og hospitalssenge, der anses for nødvendige, herefter »hospitalsplan«). Der er endnu ikke truffet nogen afgørelse om de anmodninger fra selskabet I GmbH om optagelse i hospitalsplanen, som dette indgav henholdsvis den 8. april 1999 og den 11. juli 2008. Selskabet er heller ikke et »Vertragskrankenhaus« (hospital, som sygekasserne har indgået en forsyningsaftale med) som omhandlet i SGB V's § 108, nr. 3, og det henhører ikke under de institutioner, der ydes støtte til i henhold til KHG. Der er derfor ikke indgået nogen forsyningsaftaler med de offentlige sygekasser eller de supplerende sygekasser (»Ersatzkassen«).

Selskabet I GmbH behandler patienter, der selv betaler for behandlingen og yder forudbetalinger herfor (såkaldte »Depositpatienten«, herefter »deposit-patienter«), privatforsikrede og/eller personer, der er berettiget til at modtage »Beihilfe« (en ved lov fastsat ordning, der yder de forsikrede dækning svarende til dækningen ifølge en almindelig social sikringsordning, herefter »Beihilfe«-patienter«), såkaldte »ambassadepatienter« (»Botschaftspatienten«), for hvilke en fremmed magts ambassade garanterer dækning af behandlingsomkostningerne, medlemmer af den tyske forbundshær, patienter, hvis udgifter konkret dækkes af en arbejdsgiveransvarsforsikringsforening (»Berufsgenossenschaft«, der yder sikring i forbindelse med arbejdsulykker og erhvervssygdom, herefter »Berufsgenossenschaft-patienter«) samt patienter, der er omfattet af den lovpligtige sygesikring. Patienterne fra de private eller offentlige sygesikringsordninger modtog konkret først behandling efter garanti om overtagelse af omkostningsdækning fra de pågældende »Beihilfe«-organer, sygekasser, supplerende sygekasser eller private forsikringer. For »ambassadepatienternes« vedkommende blev udgifterne via de pågældende ambassader dækket af udenlandske sociale institutioner. [Org. s. 3]

Ifølge sagsøgeren er patientgrupperne sammensat således:

2009	antal	belægningsdage
»deposit-patienter«	391	5 052
privat forsikrede patienter	534	4 771
- heraf »Beihilfe«-patienter	67	677
offentligt forsikrede patienter	143	1 309
patienter fra forbundshæren	9	44
»Berufsgenossenschaft«-patienter	1	2
»ambassadepatienter«	64	1 716
i alt	1 132	12 838

2010	antal	belægningsdage
»deposit-patienter«	362	5 043

privat forsikrede patienter	456	3 755
- heraf »Beihilfe«-patienter	68	562
offentligt forsikrede patienter	150	1 312
patienter fra forbundshæren	13	83
»Berufsgenossenschaft«-patienter	0	0
»ambassadepatienter«	50	1 743
i alt	1 017	11 853

2011	antal	belægningsdage
»deposit-patienter«	420	5 784
privat forsikrede patienter	434	3 327
- heraf »Beihilfe«-patienter	67	430
offentligt forsikrede patienter	150	1 324
patienter fra forbundshæren	22	99
»Berufsgenossenschaft«-patienter	1	22
»ambassadepatienter«	57	2 708
i alt	1 060	13 143

1. halvår 2012	antal	belægningsdage
»deposit-patienter«	218	2 922
privat forsikrede patienter	193	1 477
- heraf »Beihilfe«-patienter	23	169
offentligt forsikrede patienter	74	606
patienter fra forbundshæren	16	90
»Berufsgenossenschaft«-patienter	0	0
»ambassadepatienter«	34	1 647
i alt	465	6 652

[Org. s. 4] I første omgang afregnede selskabet I GmbH sine hospitals- og behandlingsydelser og transaktioner i nær tilknytning hertil på grundlag af et fast dagligt plejebeløb i henhold til BPflV's § 13, således som det også var normalt for hospitaler i henhold til SGB V's § 108. For så vidt patienterne var indlagt på enestue eller tosenkstue opkrævede selskabet tillæg herfor. Lægelige tilvalgsydelser blev afregnet separat i henhold til Gebührenordnung für Ärzte (takstregulativet for læger, herefter »GOÄ«). Selskabet har med tiden foretaget en trinvis omstilling af sit afregningssystem til case-mix afregning (såkaldt »Diagnosis Related Group (DRG) – System«). I retsmødet den 13. februar 2020 anførte selskabet, at det i 2011 kun afregnede 15 til 20% af alle behandlingsdage efter DRG-systemet.

Den 28. juni 2012 indgik selskabet en rammeaftale med ulykkesforsikringsinstitutionen [...] som organ for den lovpligtige ulykkesforsikring i henhold til UStG's § 4, nr. 14, litra b), andet punktum, cc), med virkning fra den 1. juli 2012.

I sine momsangivelser 2009-2012 angav selskabet de hospitalsydelser, det havde afregnet på grundlag af plejesatserne, og de brugergebyrer, det havde opkrævet fra

ikke-hospitalsansatte læger, der behandler patienter på hospitalet, som momsfri ydelser. [Udelades]

Under en særlig moms kontrol, som sagsøgte (herefter også »Finanzamt H«) foretog, [udelades] nåede skattereviseoren frem til, at selskabets omsætning for langt størstedelens vedkommende ikke var fritaget for moms. I henhold til UStG's § 4, nr. 14, litra b), andet punktum, aa), er udelukkende transaktioner fra hospitaler, der er godkendt i henhold til SGB V' § 108, momsfri. Selskabet I GmbH er imidlertid ikke godkendt.

Finanzamt H har fremført, at der ikke følger noget andet af artikel 132, stk. 1, litra b), i direktiv 2006/112/EF. Hospitalsbehandling udføres kun under sociale betingelser svarende til dem, der gælder for offentligretlige organer, såfremt en væsentlig del af patienterne har ret til godtgørelse af udgifter i henhold til SGB V's § 13. I den foreliggende sag udgør disse patientgruppers andel af belægningsdagene kun henholdsvis 10,2% (2009), 11,1% (2010), 10,10% (2011) og 9,1% (første halvår af 2012) og er derfor ikke væsentlig. De omtvistede transaktioner skal følgelig anses for momspligtige. De blev først momsfri i henhold til UStG's § 4, nr. 14, litra b), andet punktum, cc), da aftalen med ulykkesforsikringsinstitutionen [...] trådte i kraft den 1. juli 2012.

I sin klageafgørelse af 6. september 2017, samt under søgsmålet har Finanzamt H tilsluttet sig sin skattereviseors opfattelse.

Selskabet I GmbH har gjort gældende, at de omtvistede transaktioner er fritaget for moms i henhold til artikel 132, stk. 1, litra b) i direktiv 2006/112/EF. Selskabet driver hospitalsvirksomhed, der er anerkendt i henhold til GewO's § 30, og udfører hospitalsydelser og lægebehandling på samme måde som et offentligretligt organ. Der består en almen interesse i selskabets virksomhed, idet dette tilbyder et spektrum af tjenester, der svarer meget til det, der tilbydes af offentlige hospitaler og hospitaler, der er optaget i hospitalsplanen. Den almene interesse fremgår også af, at selskabet I GmbH på verdensplan er en af de førende specialklinikker inden for neurologi, der principielt udbyder deres ydelser for alle, uanset om der er tale om lovpligtigt eller privat forsikrede eller personer, der ikke er forsikret. Udgifterne til lægebehandlingen [dækkes] i vid udstrækning af socialsikringsinstitutioner, og hertil hører ikke blot de lovpligtige sygekasser men også forbundshæren, »Berufsgenossenschaft«'er, »Beihilfe«-organer og ambassader. Dermed gik henholdsvis 33,08% (2009), 34,31% (2010), 38,15% (2011) og 40,30% (2012) af belægningsdagene til patienter, for hvis vedkommende sociale sikringsinstitutioner dækker omkostningerne. **[Org. s. 5]**

II.

Den forelæggende ret forelægger de i kendelsens konklusion anførte spørgsmål om fortolkning af direktiv 2006/112/EF for Den Europæiske Unions Domstol og udsætter sagen, indtil Den Europæiske Unions Domstol har truffet afgørelse.

1. Relevante retsfor skrifter

a) National lovgivning

UStG's § 4, nr. 14, litra b):

I henhold til UStG's § 4, nr. 14, litra b), i den affattelse, der har været gældende siden den 1. januar 2009, er følgende af de af UStG's § 1, stk. 1, nr. 1, omfattede transaktioner fritaget for moms: hospitalsbehandling og pleje, herunder diagnosticering, lægeundersøgelser, forebyggelse, revalidering, fødselshjælp og hospicetjenester samt transaktioner i nær tilknytning hertil, som udføres af offentligretlige organer. De i UStG's § 4, nr. 14, litra b), nævnte ydelser er ligeledes fritaget for moms, såfremt de [udføres af]

aa) i henhold til SGB V's § 108 godkendte hospitaler

[...]

cc) institutioner, som organerne for lovpligtig ulykkesforsikring har givet adgang til at udføre lægebehandling som omhandlet i SGB VII's § 34 [...]

SGB V's § 108 Godkendte hospitaler

Sygekasserne kan kun lade følgende hospitaler (godkendte hospitaler) udføre hospitalsbehandling:

1. universitetsklinikker [udelades],
2. hospitaler, der er optaget i en delstats hospitalsplan («Plankrankenhäuser»), eller
3. hospitaler, der har indgået en forsyningsaftale med sygekassernes delstatsforbund og de supplerende sygekassers forbund.

SGB V's § 109 Indgåelse af forsyningsaftaler med hospitaler

[...]

2) Der består ikke noget retskrav på indgåelse af en forsyningsaftale i henhold til SGB V's § 108, nr. 3

3) Der må ikke indgås nogen forsyningsaftale i henhold til SGB V's § 108, nr. 3, såfremt hospitalet

1. ikke kan garantere en effektiv og økonomisk rentabel hospitalsbehandling **[org. s. 6]**
2. [Udelades] [ikke opfylder bestemte kvalitetskrav] eller
3. ikke er nødvendigt for, at den forsikrede kan modtage en hospitalsbehandling, der imødekommer behovet.

[...]

Krankenhausfinanzierungsgesetz' § 1, Grundlæggende princip

1) Formålet med loven er at sikre hospitalernes økonomiske eksistensgrundlag for herved at garantere, at befolkningen modtager behovsorienteret patientbehandling af høj kvalitet gennem hospitaler, der arbejder effektivt på højt plan og på eget ansvar i økonomisk henseende, samt at medvirke til socialt acceptable plejesatser.

§ 6 Hospitalsplanlægning og investeringsprogrammer

1) For at virkeliggøre de i § 1 nævnte formål opstiller delstaterne sygehusplaner og investeringsprogrammer; herunder inddrages følgeomkostninger, navnlig konsekvenserne for plejesatserne.

b) EU-retten

Artikel 132, stk. 1, i direktiv 2006/112/EF (momsdirektivet)

I henhold til artikel 132, stk. 1, i direktiv 2006/112/EF fritager medlemsstaterne følgende transaktioner for moms:

b) hospitalsbehandling og pleje samt transaktioner i nær tilknytning hertil udført af offentligretlige organer eller, under sociale betingelser svarende til dem, der gælder for sådanne organer, af hospitaler, centre for lægebehandling og diagnostik og andre lignende behørigt anerkendte institutioner.

2. Den nationale retsstilling; det første præjudicielle spørgsmål

Selskabet I GmbH er ikke noget offentligretligt organ, og dets transaktioner er derfor ikke fritaget for moms i henhold til UStG's § 4, nr. 14, litra b), første punktum. Selskabet har desuden ikke indgået nogen forsyningsaftale med sygekassernes delstatsforbund eller de supplerende sygekassers forbund, og det er (indtil nu) heller ikke blevet optaget i delstaten Niedersachsens hospitalsplan. Dermed er betingelserne for at fritage transaktionerne for moms i henhold til UStG's § 4, nr. 14, litra b), aa), heller ikke opfyldt. Eftersom selskabet først har indgået en rammeaftale med ulykkesforsikringsinstitutionen [...] med virkning fra den 1. juli 2012, kan det først påberåbe sig momsfritagelsen i henhold til UStG's § 4, nr. 14, litra b), cc), fra dette tidspunkt.

Både Bundesfinanzhofs (forbundsdomstol i skatte- og afgiftsretlige sager) V. og XI. Afdeling lægger til grund, at UStG's § 4, nr. 14, litra b), aa), ikke opfylder betingelserne i artikel 132, [org. s. 7] stk. 1, litra b), i direktiv 2006/112/EF, når bestemmelsen kun giver mulighed for at fritage udførelse af ydelser fra hospitaler, der drives af virksomheder, som ikke er offentligretlige organer, for moms, såfremt der i socialforsikringsretlig henseende er behov for ydelserne fra nævnte hospitaler [OMISSIS].

Den forelæggende ret er tilbøjelig til at ville tilslutte sig holdningen fra Bundesfinanzhofs V. og XI. Afdeling. Eftersom sygekassernes delstatsforbund og de supplerende sygekassers forbund kun kan indgå en forsyningsaftale med et hospital, hvis dette er nødvendigt for, at de forsikrede personer kan modtage en behandling, der imødekommer behovet (jf. SGB V' § 108, nr. 3, sammenholdt med SGB V's § 109, stk. 3, nr. 3), og rentabilitetsaspekter også spiller en rolle ved optagelse af et hospital i hospitalsplanen i henhold til KHG's § 1 (jf. formuleringen »medvirke til socialt acceptable plejesatser«), gælder der faktisk et »closed shop«-princip; derefter har et (yderligere) hospital ikke udsigt til at blive optaget i den pågældende delstats hospitalsplan og dermed indgå forsyningsaftaler med de lovpligtige sygekasser, såfremt der inden for et bestemt fagområde allerede står tilstrækkelig mange hospitalssengepladser til rådighed i delstaten. Dette ville medføre, at sammenlignelige tjenesteydelser fra forskellige hospitaler ville blive behandlet forskelligt i momsretlig henseende, og visse hospitaler ville blive begunstiget i forhold til de øvrige behandlingsinstitutioner, udelukkende fordi førstnævnte hospitaler blev etableret på et tidligere tidspunkt eller var de første, der opnåede adgang til at indgå forsyningsaftaler. I henhold til EU-Domstolens praksis skal den nationale lovgivers fortolkning af elementerne i direktiv 2006/112/EF ske i overensstemmelse med de formål, som forfølges med momsfrigørelserne, og opfylde betingelserne vedrørende princippet om momsretlig neutralitet, som det fælles merværdiafgiftssystem bygger på (jf. EU-Domstolens dom af 10.6.2010 – C-262/08 »CopyGene«, Sml. I, s. 5053). En bestemmelse som UStG's § 4, nr. 14, litra b), aa), der i praksis indfører et »kontingent« for momsfrigørelsen, således at denne forbeholdes de hospitaler, der blev optaget i hospitalsplanen først, er efter den forelæggende rets opfattelse ikke forenelig med princippet om momsens konkurrencemæssige neutralitet.

Med det første præjudicielle spørgsmål anmoder den forelæggende ret derfor Domstolen om at oplyse, om UStG's § 4, nr. 14, litra b), aa) er forenelig med artikel 132, stk. 1, litra b), i direktiv 2006/112/EF. Spørgsmålet er også afgørende for en løsning af tvisten, idet Finanzamt H skal frifindes, såfremt den nationale retsforordning er forenelig med EU-retten, og det i så fald ikke har nogen betydning, om hospitalsydelserne fra selskabet I GmbH udføres under sociale betingelser svarende til dem, der gælder for offentligretlige organer.

3. Den EU-retlige retsstilling; det andet præjudicielle spørgsmål

Såfremt det første spørgsmål skal besvares benægtende, ville selskabet I GmbH kunne påberåbe sig artikel 132, stk. 1, litra b), i direktiv 2006/112/EF direkte. Det afgørende ville være, om selskabets hospitalsbehandling og transaktioner i nær tilknytning hertil blev udført under sociale betingelser svarende til dem, der gælder for offentligretlige organer, der ligeledes erlægges disse tjenesteydelser.

Bundesfinanzhofs XI. Afdeling, der ligeledes som udgangspunkt har lagt til grund, at EU-retten ikke fortolkes korrekt gennem UStG's § 4, nr. 14, litra b), aa), har henvist til den indledende sætning i artikel 132 i direktiv 2006/112/EF og bemærket, at det tilkommer hver enkelt medlemsstat inden for rammerne af dens

skønsbeføjelse at opstille de regler, hvorefter den nødvendige anerkendelse indrømmes [udelades]. Den tyske lovgiver har kun overtrådt sin skønsbeføjelse ved for så vidt angår indrømmelse af momsfratagelse i henhold til UStG's § 4, nr. 14, litra b), aa) gennem sin henvisning til SGB V's § 108 at knytte optagelse af hospitalet [org. 8] i en hospitalsplan eller indgåelse af en forsyningsaftale til en betingelse om, at dette imødekommer et behandlingsbehov, hvorved neutralitetsprincippet er tilsidesat. Bundesfinanzhofs XI. Afdeling har derimod ikke næret nogen betænkeligheder ved den situation, at der som følge af kædehenvisningen fra UStG's § 4, nr. 14, litra b), aa) til SGB V's § 108, nr. 2 og 3, og videre til henholdsvis KHG's §§ 1 og 6 KHG og SGB V's § 109 som en betingelse for indrømmelse af momsfratagelse i henhold til UStG's § 4, nr. 14, litra b), aa), stilles krav om, at hospitalet i personale-, lokale- og kompetencemæssig henseende er effektivt og drives på økonomisk rentabel vis; hvis der helt ses bort fra de betingelser, som den nationale lovgiver har ønsket anvendt, fratages medlemsstaterne deres skønsbeføjelse [udelades].

Den forelæggende ret er i tvivl om, hvorvidt den nationale lovgivers skønsbeføjelse i et tilfælde, hvor den nationale skatteretlige regel henviser til et komplekst system af ikke-skattemæssige regler, som i deres helhed medfører, at bestemmelsen om momsfratagelse fortolkes på en måde, der er uforenelig med EU-retten, kan garanteres ved, at det blot undlades at anvende de elementer i de ikke-skattemæssige regler, der medfører en direkte tilsidesættelse af EU-retten, hvorimod de øvrige elementer i reglerne fortsat kan anvendes. Efter den forelæggende rets opfattelse forekommer det nemlig tvivlsomt, om det faktisk er i overensstemmelse med den nationale lovgivers hensigt og tjener til at opretholde dennes skønsbeføjelse i forbindelse med gennemførelse af direktiv 2006/112/EF i national ret, hvis indrømmelse af den skattemæssige fordel i stedet for at knyttes til en betingelse om undersøgelse af hospitalsbehovet – der er uforenelig med EU-retten – knyttes til andre kriterier, som den nationale lovgiver muligvis slet ikke ville have opstillet – hvis denne havde opdaget, at bestemmelserne var uforenelige med EU-retten.

Den forelæggende ret er i tvivl, om der i forbindelse med fortolkningen af udtrykket »under tilsvarende sociale betingelser« som omhandlet i artikel 132, stk. 1, litra b), i direktiv 2006/112/EF skal foretages en rentabilitetsundersøgelse af hospitalet [udelades]. I denne sammenhæng skal det også bemærkes, at et specialiseret hospital som selskabet I GmbH, der gennemfører særlig komplicerede, vanskelige neurokirurgiske behandlinger, er nødt til at udbyde deres tjenesteydelser til en højere pris end et hospital, som i stor udstrækning også udfører enkel lægebehandling, der ikke kræver dyrt medicinsk udstyr. Efter den forelæggende rets opfattelse er størrelsen af den egenbetaling, som et hospital måtte opkræve, ikke noget passende kriterium, når det skal undersøges, om hospitalet tilbyder sine ydelser under sociale betingelser svarende til dem, som gælder for et offentligt hospital. Endelig ville det også overbebyrde både skatteforvaltningen og de domstole, der beskæftiger sig med skatteretlige sager, hvis disse altid skulle foretage en rentabilitets- og produktivitetsundersøgelse for at kunne tage stilling til, om transaktionerne er fritaget for moms.

Den forelæggende ret mener derfor, at det, såfremt den nationale lovgiver ikke har gennemført de EU-retlige regler korrekt i national ret, er hensigtsmæssigt at indrømme mulighed for at påberåbe sig EU-retten direkte og fortolke den relevante EU-retlige bestemmelse selvstændigt. I den konkrete sag er det efter den forelæggende rets opfattelse derfor afgørende for løsningen af tvisten, om selskabet I GmbH tilbyder sine hospitalsydelser under sociale betingelser svarende til dem, som gælder for et offentligt hospital; retten er tilbøjelig til ikke at ville besvare spørgsmålet set ud fra hospitalets driftsprocesser og omkostningsstrukturer, men derimod ud fra patienternes synsvinkel; der ville følgelig være tale om tilsvarende sociale betingelser, hvis omkostningerne for den største del af patienternes vedkommende dækkes af sociale sikringsinstitutioner. **[Org. s. 9]**

Det andet præjudicielle spørgsmål er relevant for løsningen af tvisten, idet den forelæggende ret vil lægge andre kriterier til grund ved fortolkningen af artikel 132, stk. 1, litra b), i direktiv 2006/112/EF end Bundesfinanzhof har gjort det som appelinstans.

III.

Hjemlen for at forelægge sagen for EU-Domstolen er artikel 267, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

IV.

Processuelle bemærkninger